Het opsplitsen van techbedrijven

Beschrijving

In het tijdschrift Fortune had Warren Buffett het in 1999 voor het eerst over â??economic moatâ??, letterlijk vertaald een economische slotgracht. Er zijn verschillende redenen waarom bedrijven zoâ??n brede â??slotgrachtâ?? hebben. Het zijn bijvoorbeeld immateriÃ«le activa (patenten, overheidslicenties, merknaam), overstapkosten (gemak waarmee een klant kan overstappen naar een concurrent), netwerkeffect (groeiende binding van klanten), kostenvoordeel (goedkoper produceren) en efficiÃ«nte schaal (schaalvoordelen). Ze hebben structurele voordelen ten opzichte van de concurrentie. Bedrijven die zoâ??n brede slotgracht hebben, zijn ook voor toezichthouders niet eenvoudig om aan te pakken. De laatste jaren zijn de ogen van toezichthouders met name gericht op techbedrijven. Op korte termijn speelt de zaak tegen Google. Op 20 november komt de Amerikaanse overheid met een voorstel met maatregelen tegen Google, na de eerdere veroordeling in augustus.

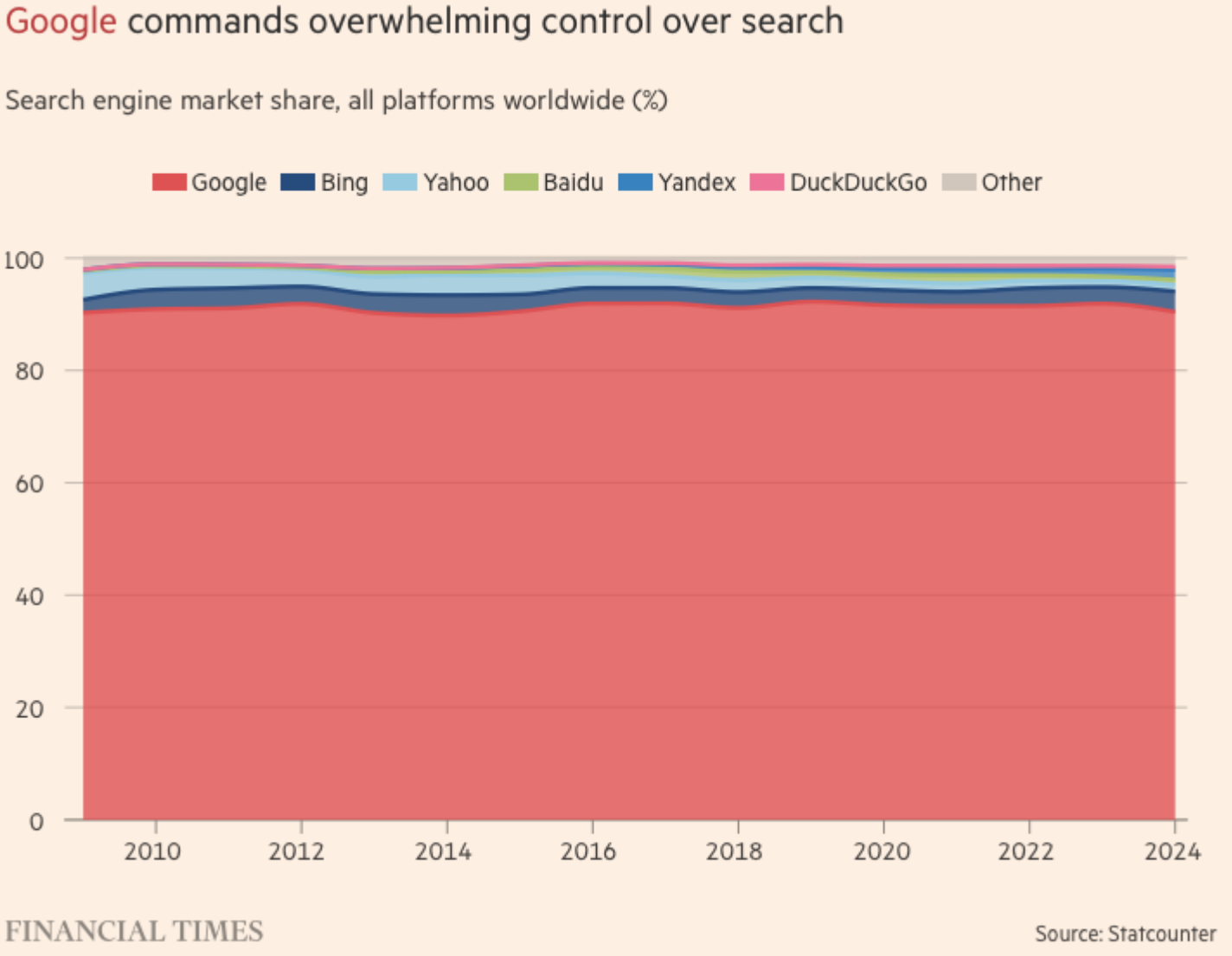

Opsplitsen van Google

Een mogelijke opsplitsing van het bedrijf is het meest controversiÃ«le aspect van de door de overheid voorgestelde maatregelen. De autoriteiten wijzen op Android, op Chrome en de mobiele app-winkel Play, waarmee ze suggereren dat een opsplitsing beperkt zou blijven tot het ontnemen van belangrijke kanalen aan Google die op dit moment garant staan voor een brede verspreiding van de zoekmachine. Zoâ??n opsplitsing heeft weinig directe gevolgen voor de concurrentie. Android en Chrome hebben zelf sterke netwerkeffecten die ze aantrekkelijker maken naarmate meer mensen ze gebruiken. Bovendien zouden ze als zelfstandige bedrijven sterke prikkels hebben om door te gaan met het afsluiten van contracten met Google voor de zoekmachine. Verder zijn voor veel consumenten en bedrijven zaken als Android en Chrome nu gratis, maar mogelijk straks niet meer.

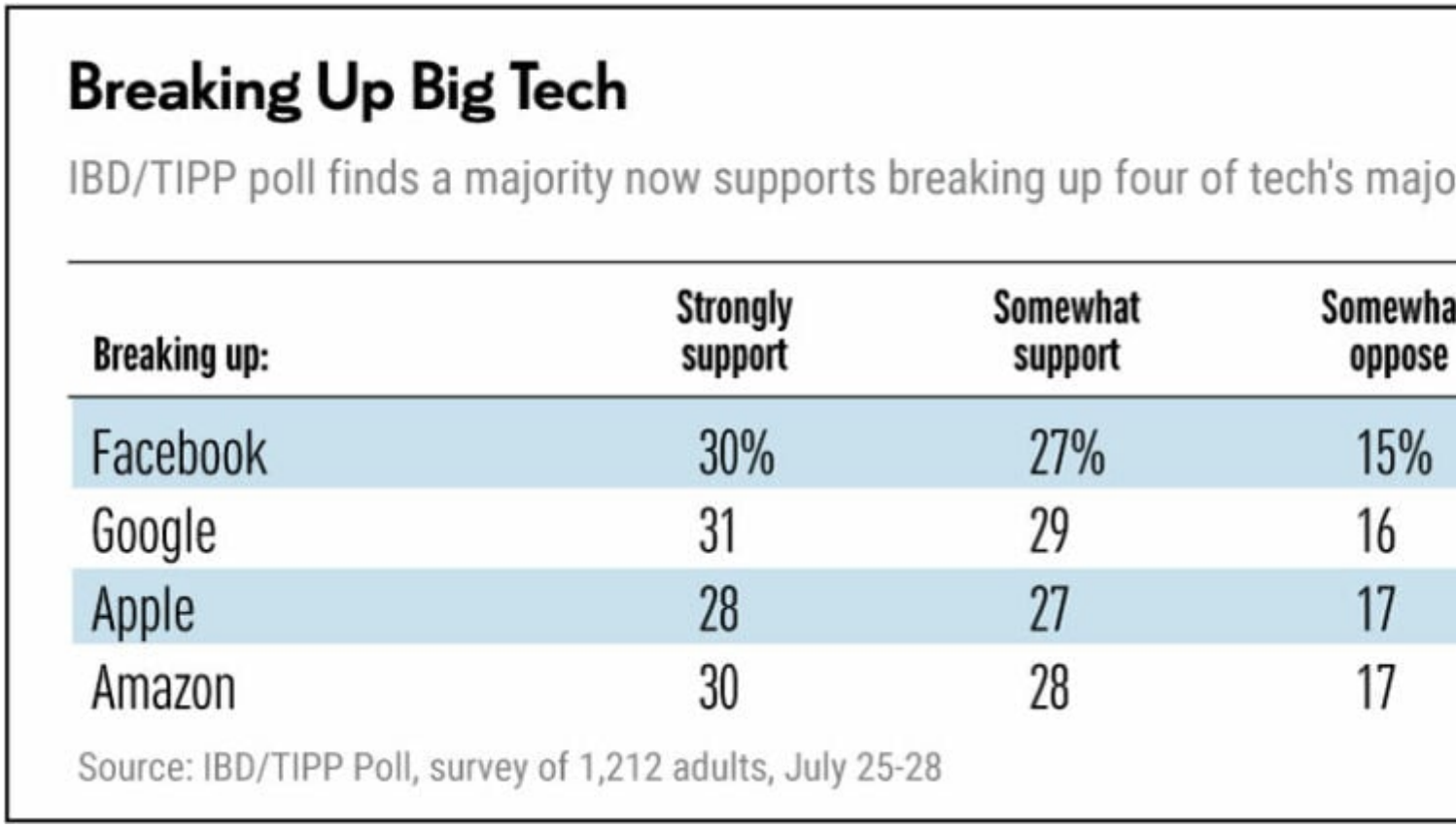

Breaking Up Big Tech

IBD/TIPP poll finds a majority now supports breaking up four of tech's majo

Breaking up:	Strongly support	Somewhat support	Somewha oppose
Facebook	30%	27%	15%
Google	31	29	16
Apple	28	27	17
Amazon	30	28	17

Source: IBD/TIPP Poll, survey of 1,212 adults, July 25-28

Andere oplossingen

Een tweede suggestie is dat Google wordt gedwongen om concurrenten toegang te geven tot de kerngegevens (broncode) waarop de zoekmachine draait. Dit wordt gezien als de â??zwarte doosâ?? van de zoekmachine. Daarin staat namelijk hoe de zoekmachine op bepaalde opdrachten reageert en van welke rangorde de zoekopdracht gebruik maakt. Daarmee zouden concurrenten de zoekmachine van Google kunnen nabouwen en zelfs kunnen verbeteren. Alleen stelt Google dat het gebruik van deze data ten koste gaat van de privacy van de gebruikers en dat dit nu juist Ã©Ã©n van de kernpatenten is van Google. Daarnaast suggereert de Amerikaanse overheid ook dat concurrentie toegang moeten krijgen tot het advertentieplatform van Google of de ontwikkelingen van Google op het gebied van kunstmatige intelligentie.

Niet slecht voor de aandeelhouder

Eerder voorbeelden waarin grote bedrijven werden opgesplitst zijn Standard Oil en AT&T. In beide gevallen zorgde de opsplitsing voor een duidelijke meerwaarde voor de aandeelhouders. Toch is het de vraag of de Amerikaanse autoriteiten zo ver willen gaan. Grote techbedrijven spelen een belangrijke rol in de concurrentiestrijd met China. De VS zullen willen dat de Amerikaanse techbedrijven de baas blijven en niet de Chinese concurrentie in de kaart willen spelen. Verder is de zoekmachine van Google natuurlijk gemeengoed geworden, mensen zien als een terugkeer naar Netscape en Altavista waarschijnlijk niet zitten.

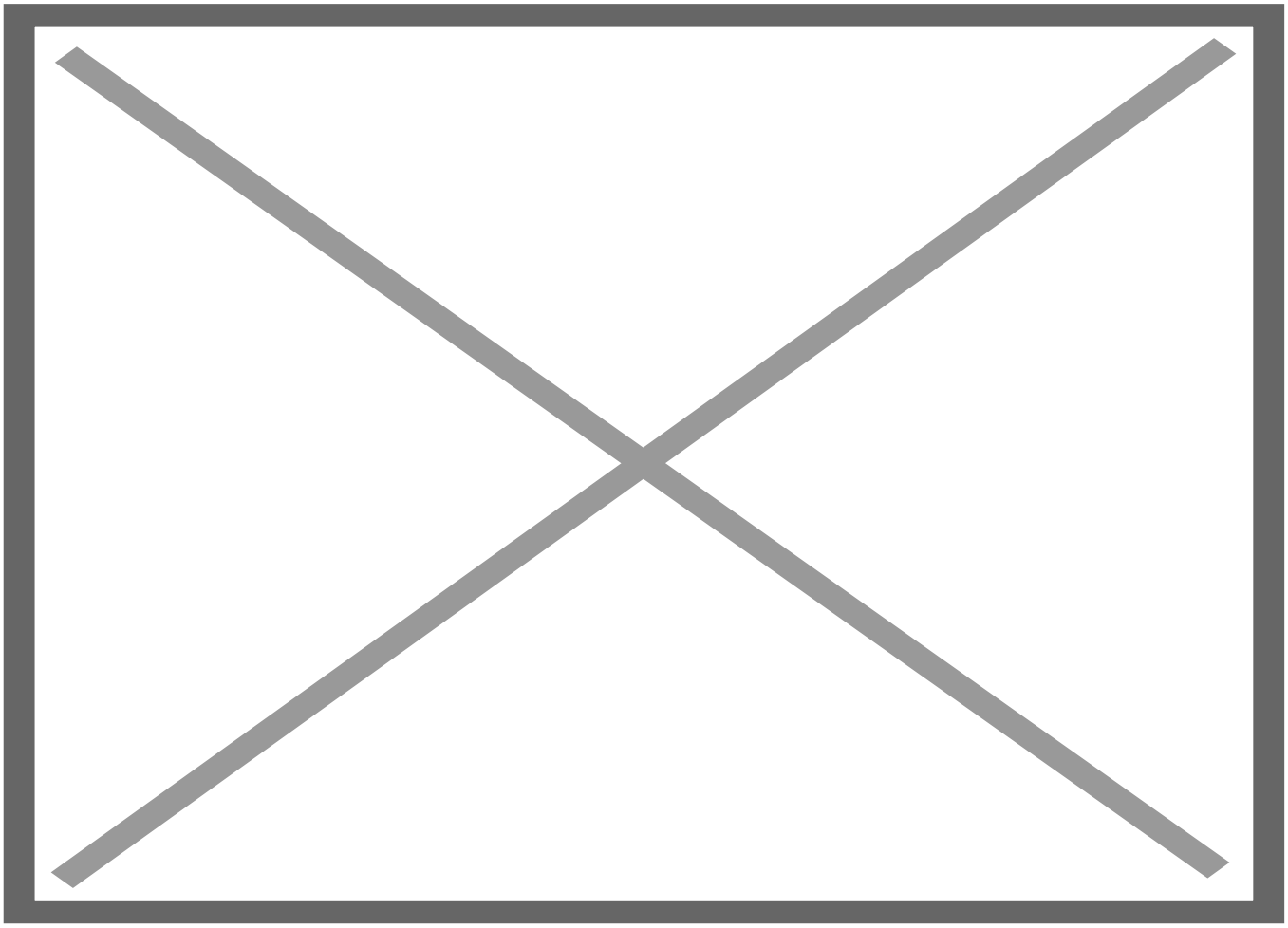

Natuurlijke monopolies

Verder is het maar de vraag of het opsplitsen van Google de oplossing is waardoor er meer concurrentie ontstaat. Van alle zoekmachines geeft Google nog altijd de beste resultaten, maar zoeken is tegenwoordig niet langer beperkt tot alleen zoekmachine. Er zijn gebruikers die zoeken via YouTube, Instagram of Tiktok. Net als Google hebben veel van die applicaties hebben juist succes, omdat ze beter zijn dan andere applicaties en daarmee vormen ze meteen een soort natuurlijk monopolie. Geen monopolie dus omdat ze andere toeleveranciers buiten de deur houden, maar een monopolie simpelweg omdat ze een superieur product hebben. Dat is nu eenmaal het gevolg van disruptieve innovaties, die juist in de tech-sector dankzij superieure netwerkeffecten zoveel succes hebben.

Kunstmatig intelligente toekomst

Verder investeren veel van deze bedrijven volop in de verbetering van de bestaande technologie, iets dat door opsplitsing van deze bedrijven dreigt te verdwijnen. Zo neemt generatieve kunstmatige intelligentie in de toekomst een groot deel van het zoeken via Google over. Het is niet vanzelfsprekend dat Google dan haar huidige marktaandeel zal behouden, nu al concurreert Bing al met een OpenAI-

oplossing. Veel door toezichthouders voorgestelde maatregelen bij techbedrijven, zijn op moment van implementatie vaak grotendeels irrelevant.

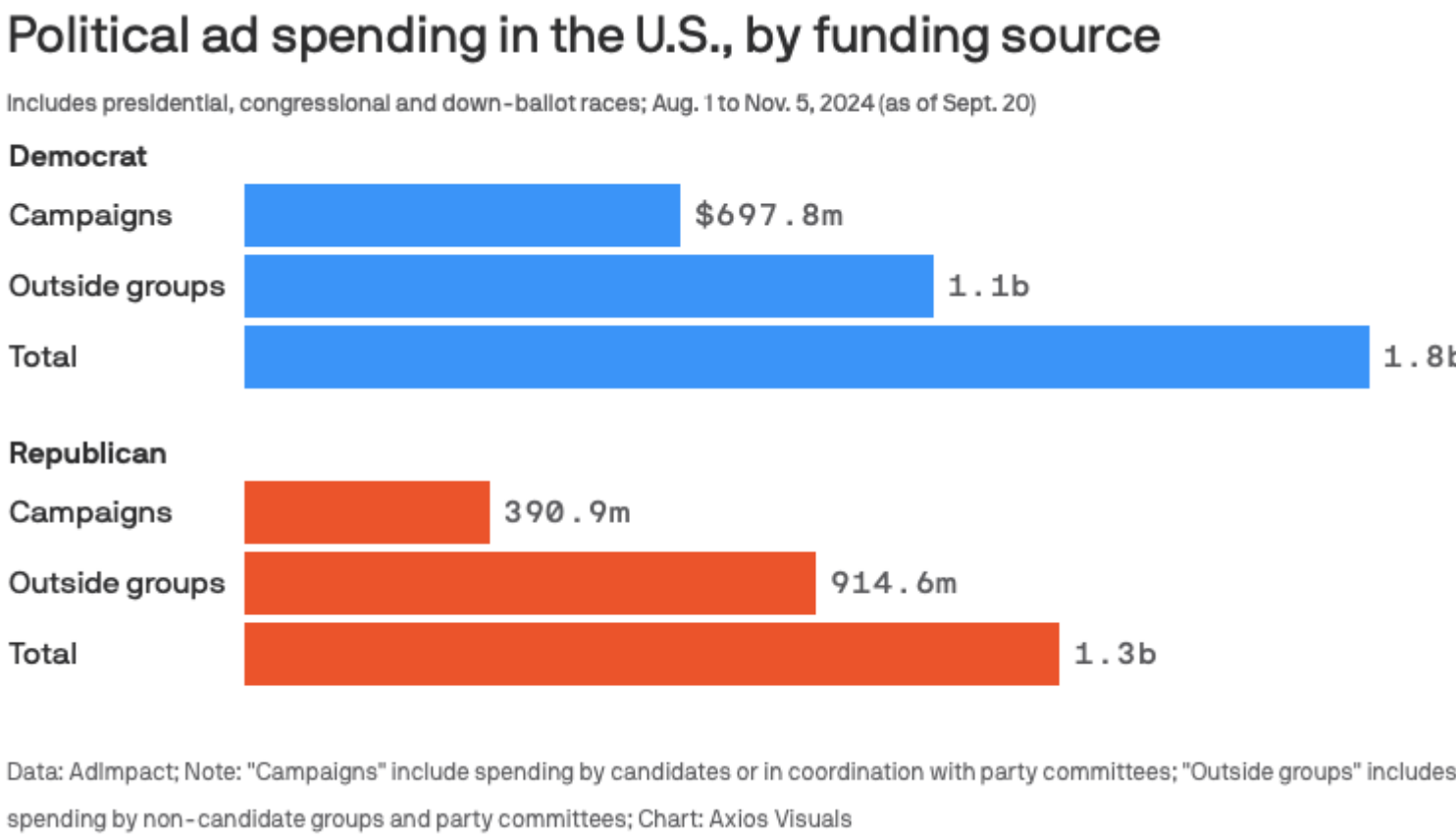

Politieke keuzes

Het opbreken van tech-bedrijven heeft ook een duidelijke politieke lading. Nu is het niet zo dat de Democraten voor opsplitsing zijn en de Republikeinen tegen. Trump zal niet blij zijn geweest toen hij van Facebook werd verwijderd. De Amerikanen waren al ver gevorderd om Tiktok te verbieden en als Trump president is, kan hij ook andere sociale media (behalve zijn eigen platform) gaan verbieden. Wat dat betreft heeft Kamala Harris meer banden met de grote techbedrijven in Silicon Valley. Beide partijen zijn voor hun campagnes financieel sterk afhankelijk van de techbedrijven die inmiddels zo groot zijn geworden dat de vraag kan worden gesteld of opsplitsing politiek nog wel haalbaar is.

Han Dieperink, Chief Investment Officer

Disclaimer